

Llavina, Ollé, Palau, Palol, Ramírez i Vila-Sanjuán fan un balanç prou optimista del 2004 i pronostiquen un bon 2005

La literatura catalana recupera l'autoestima

Eva Piquer
BARCELONA

La literatura catalana va bé i, amb empenes que n'augmentin la projecció social, encara anirà millor. El sector fa un balanç prou optimista de l'any passat i augura bones perspectives de futur.

Sembla que la gent del gremi ha arraconat el pessimisme crònic i ha entrat en la fase de recuperar l'autoestima. Això és el que es desprèn de la reflexió en veu alta que faran demà a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya mitja dotzena de protagonistes de la vida literària catalana: els crítics Jordi Llavina i Manel Ollé, l'editor Joaquim Palau, l'escriptor Miquel de Palol, el llibreter Antonio Ramírez i el comissari de l'Any del Llibre, Sergio Vila-Sanjuán. Convocats per la Institució de les Lletres Catalanes i la Universitat Oberta de Catalunya, els sis participants en la dissecció literària *Anatomia 04/05* van fer ahir al matí l'assaig general d'una teràpia de grup que ja es va fer l'any passat i que pretén consolidar-se com a cita anual.

A l'hora de triar els millors llibres del 2004, gairebé tots

LES FRASES DEL DEBAT

SERGIO VILA-SANJUÁN

La literatura catalana ha entrat en el món de la globalització amb el fenomen de 'La pell freda', d'Albert Sánchez Piñol

JORDI LLAVINA

Els 'imparables' són bàsicament tres amics que han fet una mena de disseny de laboratori

JOAQUIM PALAU

A la resta d'Espanya tenen un problema psicològic que els impedeix llegir traduccions al castellà de llibres en català

MIQUEL DE PALOL

M'agradaria que el 2005 avancéssim encara més en el debat ideològic sobre literatura

MANEL OLLÉ

Esperem que el Consell de les Arts no es faci en detriment de les arts de la paraula ni per a més glòria de 'totòlegs' i remenaires de cireres professionals

els ponents coincideixen a destacar *Pa negre*, d'Emili Teixidor, publicat a finals del 2003. "Els lectors cada cop tenen més necessitat d'històries de veritat, estan farts de la ficció estricta", raona Llavina. "És la primera vegada que Teixidor té un èxit popular tan notable", diu Palol. "*Pa negre* és el llibre que m'hauria agradat editar", confessa Palau. Altres novel·les remarcables són *Les veus del Pamano*, de Jaume Cabré; *La meitat de l'ànima*, de Carme Riera; i *Olym-*

pia a mitjanit, de Baltasar Porcel. També permeten parlar d'un bon present i un millor futur autors com Toni Sala, Joan Lluís Lluís, Jordi Ibáñez, Pere Guixà, Francesc Serés i Empar Moliner.

Paràgraf a part mereix Albert Sánchez Piñol: "La literatura catalana ha entrat en el món de la globalització amb *La pell freda*, un fenomen sense precedents, ja que fins ara les traduccions del català a idiomes estrangers eren escalonades", observa Vila-Sanjuán.

Valentí Puig en el camp de l'assaig i Joan Margarit com a poeta són dos noms indiscutibles, a parer dels ponents. Més discutible és la imparabilitat dels anomenats *imparables*: "És una cosa positiva, tot i que són bàsicament tres amics que han fet una mena de disseny de laboratori", diu Llavina. El padri del col·lectiu, Miquel de Palol, argumenta: "Que hi hagi gent que ha posat la litera-

La presència a Guadalajara, l'Any del Llibre i l'horitzó de Frankfurt són grans oportunitats de projecció

tura al centre de mira em sembla francament interessant. M'agradaria que el 2005 avancéssim encara més en el debat ideològic sobre literatura". Segons Vila-Sanjuán, el 2004 s'ha consolidat una nova generació de narradors, dels quals "els *imparables* només són una pota".

Una qüestió pendent és la poca sortida dels autors catalans dins el mercat espanyol. "A la resta d'Espanya tenen un problema psicològic que els impedeix llegir traduccions al castellà de llibres en català", opina l'editor de Destino, Joaquim Palau. I afegeix: "Déu ens ha castigat amb la paradoxa que s'estan venent molt bé les traduccions al català de llibres escrits en castellà", com és el cas de

L'ombra del vent de Carlos Ruiz Zafón.

Segui com sigui, alguna cosa ha canviat. Fa tres anys els analistes de la literatura catalana es dedicaven a autofustigar-se i pronosticaven un futur negre, i ara comencen a veure el got mig ple. "No vull caure en l'eufòria, però sí en l'optimisme", diu Palau. "La meua percepció del futur im- és moderadament optimista", admet Ollé.

El menú cultural del 2005 serà monotemàtic: menjarem Quixot per esmorzar, dinar i sopar. Se celebra l'Any del Llibre i la Lectura, que inclourà més de 200 activitats sobre literatura catalana. Vila-Sanjuán veu un fil de continuïtat entre la presència catalana a Guadalajara, aquest any temàtic tot just encetat i el probable protagonisme català a Frankfurt. Tothom té clar que, si la cultura catalana acaba sent convidada a la fira alemanya el 2006 o el 2007, serà una oportunitat única i irreplicable de projecció exterior de la literatura catalana.

En l'apartat de desitjos, Manel Ollé expressa: "Esperem que el procés constitutiu del Consell de les Arts no es faci en detriment de les arts de la paraula ni per a més glòria dels totòlegs i remenaires de cireres professionals que parasiten la literatura catalana, abans des de l'administració i ara des de tribunes periodístiques".